

sicer ali skupnega finančnega ministra dr. Bilinskega ali pa kakakega višjega uradnika v skupnem finančnem ministrstvu. Predlog poslanca dr. Rybaja je bil vključit temu, da so proti predlogu odločno nastopili ministri Heinold in drugi vladni zastopniki, sprejeti.

V brambnem odseku pa se je danes dogodil značilen dogodek. Nastal je mučen prizor. Kakor znano, je avstrijska vlada pod pritiskom ogrske krize posredovala pri glavnem referentu dr. Sommerju, da je stavil spreminjalni predlog k § 3 pripombo v čisto dualističnem smislu.

Enotni češki klub.

DUNAJ 4. (Izv.) Parlamentarna komisija „Enotnega češkega kluba“ je imela danes sejo, na kateri se je obsežno razpravljalo o stališču Čehov nasproti budgetnemu provizoriju. Proti je glasovala polovica poslancev in sicer češki narodni socijalci in Masarykova skupina. Predsednik Fiedler je odločil za. Nadalje se je vršila temeljita debata o brambni predlogi in splošni politični situaciji.

Velikanski požar v Carigradu.

CARIGRAD 4. Nekateri deli mesta gore že več ur. Požar traja ponekod v predmestju že 12 ur. Natančno število pogorelih poslopij še ni doslej natančno znano. Škoda je velikanska. Listi cenijo, da je že sedaj upepeljenih 1000—2000 poslopij. Šest meseč, pet moslimanskih ljudskih šol in tri kopalnice je upepeljenih.

Teološko semenišče in mošeja sultana Ahmeda je upepeljena. Policija je tekom današnje noči aretirala več sumljivih eksistenc, ki so skušale pleniti na pogoriščih. Število ranjenecv znaša 20. Tekom dneva sta podlegla zadobljenim ranam dva policista. V kolikor so doslej mogli konstatirati, bodo zavarovalne družbe utrpeli na zavarovalnici 3 in pol milijona frankov, od teh pripade 500.000 frankov na tržaško „Assicurazioni Generali“.

Volitev delegatov bolniške blagajne v Voloski.

Volosko, 3. junija.

Po dveh letih so se vršile včeraj, v nedeljo dne 2. junija, volitve v okrajno bolniško blagajno v Voloski. O teh volitvah treba izpregovoriti obširneje, ker dvigajo dogodki, ki so jih spremljali, tako značilni in toliko sliptomatičnega pomena, nad lokalno pomembnost. Ne bi obširneje govorili le radi dejstva, da je bila zmaga hrvatskoslov. stranke naravnost sijajna, marveč zato, ker je bila izvojevana proti koaliciji: Italijani, Nemci in — socijalni demokrati!

Tudi ta slučaj bodi v lekcijo tistim slovenskim optimistom — ki jih je bilo nekaj precejšnje število, a se jim danes to število vedno bolj krči —, ki so trdno verjeli, da je naša „jugoslovanska“ res le stranka, ki se od družih slovenskih strank diferencira samo po političnih načelih, da je pa sicer slovenska stranka, ki bo — kakor druge — služila narodnemu napredku, ne le gospodarskemu in kulturnemu, marveč, da ne bo nikdar ukrepala ničesar, kar bi bilo v nasprotju s pogoji skupne koristi in kar bi moglo slabiti politično in narodno veljavo našega naroda nasproti vnanjemu neslovenskemu svetu.

Nu, izgledi, ki se jim „vredno“ pridružuje tudi oni naših volosko-opatijskih „jugoslovanskih“, se množe tako, da je ta vera danes temeljito porušena, in ki dokazujejo, da se naši socijalno demokratični internacionalci večejo tudi z najhujšimi nacionalci, ako gre proti slovenski stvari. Tudi pri nas so se socijalni demokrati združili s sovražniki slovensko-hrvatskega naroda iz obeh taborov — italijanskega in nemškega tabora.

In bili so skupno poraženi na vsej črti. Oddanih je bilo nad 1300 glasov. In od teh je dobila koalicijska sovražnikov komaj 360 glasov. V Volosko-Opatiji sami so dobili kandidatje hrvatsko-slovenske stranke 334, a kandidati družbenih Nemcev, Italijanov in socijalnih demokratov 172 glasov. Na Kastavščini je bilo oddanih preko 800 glasov, od katerih so dobili združeni sovražniki komaj 176. Istotako so propadli na vsej črti tudi po ostalih občinah. To ni zmaga le hrvatsko-slovenske narodne stranke v Opatiji, marveč zmaga narodne ideje: narodne zvestobe in značajnosti. To je moment, ki daje tej volitvi velik simptomatičen pomen, segajoč preko našega lokalnega okvirja.

Agitacija na strani naših združenih sovražnikov je bila — da ne rabimo hujega izraza — naravnost odurna in odlojna. Človeku, ki je moral poslušati in čitati vse tiste drzne laži, vsa tista grda obrekovanja in natocevanja, vsa tista zasramovanja vsega, kar je v zvezi s hrvatsko-slovensko narodnostjo, se je morala duša vpenjati od ogorčenja, videčemu, kam je zašla stranka, ki naj bi zastopala res lepa načela, zasledovala lepe cilje, in ki bi tudi lahko mnogo koristila stvari našega naroda. Nič jim ni več sveto tem našim jugoslovanskim — niti jezik, ki jim ga je govorila rodna mati ob zibelci. To sveto dedščino po rojstni materi vlačijo v blato, kakor da so brez čustva in brez idej. Nič ne vprašujejo ne pameti ne srca: da jim le kdorsibodl vrže — frazo o internacionalizmu, pa drve slepo za njim

in se vpreza v voz tujinstva — vsejedno, četudi koleša gredo preko življenjskih interesov lastnega jim naroda!

Taki so naši internacionalci tudi v Voloski-Opatiji pod vodstvom krojaškega pomočnika Jakovca, in uradnika kranjske stavbinske družbe, Stolbe.

Hotela bi vedriti in oblačiti v Voloski-Opatiji in v ta namen žailta na najbrezobzirnej način može, osivele v pošteni in častni narodni borbi. In ta dva velika — svobodnjaka in sovražnika birokracije lazita okolo c. kr. okrajnega glavarstva, ki jima tudi res gre na roko, pa naj je to tudi v nasprotju z obstoječimi zakoni, in ki n. pr. otežuje tudi delovanje bolniške blagajne, ki je isto je okrajno glavarstvo — nadzorstvena oblast!! Za danes ne bomo govorili jasneje o tem. Ali po potrebi posežemo v lase tudi kakemu funkcionarju — in to tako temeljito, da bo moral priti do zavesti o svojih dolžnostih.

Kar se pa tiče gospoda Edvarda Stolbe, dovoljujemo si do vodstva kranjske stavbinske družbe vprašanje: čemu je prav za prav poslal tega uradnika v Opatijo? Ali da po cele dneve kljake briše na c. kr. okrajnem glavarstvu in ogorča javnost se svojimi večnimi agitacijami, ali da bi vršil svojo službo?! S takim delovanjem svojih uradnikov si rač ne viša ugleda in zaupanja in ne pridobiva simpatij v teh čisto hrvatskih krajih. Čudimo se takemu postopanju, ko vemo, da je tudi slovenskih ljudi, ki so interesovani pri tej družbi s svojim kapitalom. Sicer pa se ukrene potrebno, da se izvestnim faktorjem ustavi izvestno roko delstvo, ker v svoji lastni hiši se ne bomo puščali izživati od njih, ki si med nami služijo svoj kruh. V tem pogledu so nam ravno volitve v okrajno bolniško blagajno prinesle koristnega pouka. Blato, s katerim nas obsilplejo koalirani sovražniki, pade nazaj na njih same.

Dnevne vesti.

Zmaga separatistov. Pri volitvah v splošno bolniško blagajno v Brnu so po tridnevni volitvah zmagali češki separatisti. Pri volitvah je bilo oddanih 11.378 glasov, od katerih so dobili separatisti 6812, centralisti 2879, kršč. socijalci 1060 in narodni socijalisti 627 glasov.

Nova srbska stranka v Bosni in Hercegovini. Minulo nedeljo se je v Mostaru osnovala iz članov takozvane mostarske skupine pod vodstvom odvetnika dr. Dušana Vasiljevića, posl. Kantja in Anastazije Šole, bratrance predsednika bosansko-hercegovega deželnega zbora, g. Šole. Novi stranki pripada šestorica poslancev, ki so izstopili iz srbskega deželnozbornskega kluba. Nova stranka zasleduje v narodnem oziru radikalno stremenje, ki gre za združenjem vseh Srbov. S tem so razdeljeni Srbi v bosansko-hercegovekem deželnem zboru na tri stranke, namreč: „Narodno organizacijo“, „Kočičevo skupino“ in „Srbsko narodno stranko“.

Domače vesti.

Dvorne vesti. — Včeraj popoldne ob 4:30 je nadvojvodinja Marija Jožefa posetila v spremstvu dvorne dame markeze Krescencije Pallavicini salezijanski zavod. Ob tri četrt na 9 se je vrnila v Miramar. Sinoči se je nadvojvodinja odpeljala z brzovlakom južne železnice ob 8:42 na Dunaj. Princesinja Matilda Saksonska se je sinoči odpeljala iz Miramarja v Draždane.

Tržaška porota in — trijalizem. Ljudje z malce zdrave soli v glavi nas bodo gotovo vpraševali začudeno: kako, za vraga, bi mogli konstruirati stvarno zvezo med tem sodnim in tem političnim pojmom?! E ti ljubi Bog, v političnem — cirkusu, ki ga uprizarjajo naši nasprotniki, so možni tudi taki vratolomni skoki od porote do trijalizma.

S to bravuro se je izkazala to pot graška „Tagespost“ in je s tem strašno „potrošala“ našega „Piccola“ v njegovih porotnih bolečinah.

Graški list meni namreč, da se Nemci morajo pridružiti borbi Italijanov proti slovenski poroti v Trstu, ker je to vprašanje v tesni zvezi z idejo trijalizma.

Trditve graškega lista je tako absurdna, da je pač ne treba zavračati, ker jo ubija že nje lastna neumnost. Za „Piccola“ in njegove verne seveda ni nobena stvar prebedasta, da bi je ne pogreval proti nam. Do graškega lista bi pa vendar-le stavili par čisto priprostitih vprašanj — tako-le po domače. Kaj bi rekla ona n. pr., če bi hotela kaka višja moč na nemških tleh nemške ljudi postavljati pred porotnike, ki ne umejo nemškega jezika in ki zato niti ne morejo občevati z obtoženci, kateri poslednji bi bili s tem izpostavljeni nevarnosti justičnega umorstva?! Z zobmi in nohti bi Nemci — in to po vsej pravici — odklanjali take porotnike in bi gotovo kričala vsa nemška grla: nemškega človeka naj sodijo nemški sodniki!! In kaj bi rekla nadalje graška „Tagespost“, če bi kdo klevetal Nemce, da zahtevajo nemško poroto le zato, da podpirajo politično propagando, recimo, za odcepljenje nemških pokrajin od države Habsburžanov in za priključanje k državi Hohenzollerncev?!

Vidiš, draga „Tagespost“, istotako krivična in nemoralna je tvoja trditev, da je naša zahteva po slovenski poroti za slovenske ljudi nevarna, ker je v zvezi s trijalizmom. Trijalizem je politično vprašanje, mi pa zahtevamo v sodni dvorani tudi za naše ljudi — justice!

In če se Nemci res hočejo pridružiti Italijanom v borbi proti našim zahtevam, ne dokazujejo svetu nič drugega, nego to, kako so zaostali v razvoju čuta: pravičnosti, humanitete, človeške civilizacije!!

V slikarski šoli se vedno na novo učenci sprejemajo. Šolnina nizka. Podrobnosti v šoli: Trg Goldoni 6 I. Prospekt gratis in franko.

V pojasnilo. Na našo notico, priobčeno včeraj pod naslovom „Iz Slap v občini Materija“, doznali smo iz popolnoma zanesljivega vira, da je gosp. poslanec M. Mandić že storil potrebne korake pri c. kr. namestništvu v Trstu, da bi se takoj nakazala državna podpora, določena občini Materija za leto 1911. Kar se pa tiče obljubljenih turščice ali pa sena, naj se občinska uprava obrne do istrske „Gospodarske zveze“ v Pulji.

V nedeljo, dne 16. junija t. l. na Opčinah velika sokolska slavnost! Slovenci! Ta dan vsi na Opčine!

Dreadnought „Viribus unitis“ pomanjkljiv! Z ozirom na včerajšnje naše poročilo z Dunaja, da so nekateri tamkajšnji časopisi zatrjali z vsoto gotovostjo, da je gori imenovan prvi avstrijski dreadnought pomanjkljivo zgrajen, obrnili smo se do zanesljivih oseb, ki morejo poznati resnico in smo doznali, da so one vesti popolnoma brezpredmetne in neosnovane. „Viribus unitis“ se nahaja še v tržaškem tehničnem zavodu in bo komaj v enem mesecu mogel napraviti poskusno vožnjo in le tedaj bo možno spoznati, ali je zgradba uspela in v koliko je to ogromno tehnično delo doseglo dovršenost. Razven tega je imel naš informator priliko govoriti z višim funkcionarjem mornarice, kateremu je poverjena važna naloga pri končnem armaranju ladje. In ta gospod je kraj vse svoje uradne zapetosti izjavil, da so one dunajske vesti tendenciozne in brez najmanje podlage.

Omenimo naj še, da je v onih dunajskih vesteh tudi sicer obilo netočnosti, ki karakterizirajo nezanesljivost dunajskih virov.

Tako je na pr. poveljnik admiral Ripper zaprosil za upokojenje iz čisto privatnih ozirov in po 60-letnem službovanju, nikakor pa ne radi kake pomanjkljivosti na gradbi, ki je poverjena privatnemu podjetju.

Dalje je naravnost nesmiselna vest v „Neues Wiener Journal“, da so oni veliki topovi nameščeni okoli oklopnih stolpov, ko je vendar znano tudi nestrokovnjakom, da so ti topovi nameščeni v stolpih. Nadalje je lahko izračunati, da tudi v slučaju, da bi bili pozabili zračnati teži ležišč 12 velikih topov v skupni teži (ležišč) 240 tonelat, bi ta pogreška pomenjala le okoli 10 cm razlike, v koliko bi se ladja več ugreznila v vodo. Pač pa se je menda nekaj takega dogodilo Italijanskemu dreadnoughtu „Dante Alighieri“ in sicer pravijo, da so se tam inženirji zmotili za dobrih 30 cm glede ugrezanja ladje. Taka pogreška utegne že slabo vplivati na bojno zmoglost ladje, zlasti na nje brzino in nosnost. Zato bi morda že komu ugajala, ako bi tudi avstrijski inženirji napravili tako pogreško.

Mednarodna kolesarska dirka. Od kolesarskega društva „Club Veloce Trieste“ smo prejeli s prošnjo, da objavimo: „Club Veloce Trieste“ je sklenil, da priredi dne 29. in 30. junija t. l. mednarodno kolesarsko dirko na progi Trst—Tržič—Gorica—Postojna—Il. Bistrica—Reka, km 186, prvi dan in Reke—Pazin—Motovun—Buje—Koper—Trst km 153, drugi dan.

Dirke, ki dobi ime po dirkalnem okrožju ali desetih mestih, se morajo vdeležiti le diletantje.

Zmagovalci dobe poleg zlatih in srebrnih kolanj razne umetniške predmete, med temi dragocen dar tržaškega magistrata.

Priglasitve naj se, z upisnino v znesku, 5 kron, naslovijo od 9. do 25. junija t. l. na „Club Veloce Trieste“ (hotel Montenisio).

Dražba neprevzetnega blaga. Danes dne 5. t. m. ob 9. dopoldne se vrši v skladišču c. kr. državnega kolodvora v Trstu (Campo Marzio) javna dražba različnega neprevzetega blaga, kakor: rabljena obleka, črnilo, morske gobe, knjige, železnina itd. Blago se odda najvišjemu ponudniku proti takojšnjem plačilu in prevzetju kupljenih stvari.

Natančnejša pojasnila daje istotam skladiščni uradnik.

V Rojano prirede v soboto dne 22. t. m. koncert pijanist g. Srečo Kumar, gojenec Tartinijevega konservatorija, gđc. S. G. sopranistka, g. J. S. tenorist ter oktet rojanske CM podružnice. Spored se pravčasno objavi. Slavno občinstvo opozarjamo že sedaj na ta koncert.

Proseck. CM podružnica je imela 27. maja prosladansko veselico. Žal da je bilo vreme neugodno, kar je opravičilo odsotnost marsikaterega iz naših sosednih vasi, a nikakor ne odsotnosti mnogih domačinov.

Čemu ta brezbriznost? Saj vam je vendar znan namen takih prireditelj! Udeležiti se take prireditve naj bo onim, ki so bili pri tej prireditvi odsotni — prihodnjič — narodna dolžnost.

Odbor se zahvaljuje pevskemu društvu „Danici“ in „Hajdrihu“ za sodelovanje, „Sokolu“ za podarjenih 20 K, raznim družinam za podarjene darove in vsem onim, ki so pripomogli k tej prekoristni prireditvi.

„Obzor“ o tržaški poroti. Zagrebški „Obzor“ priobčuje članek, ki označa za borbo proti pravu našega jezika v Trstu za nemoralno. Naglašja, da so dosedanje razprave pred našo poroto dokazale sposobnost naših porotnikov in pa korist, ki jo ima justica od tega, ako sodniki se svojim poznavanjem deželnih jezikov omogočujejo neposrednost v razpravljanju.

„Obzor“ piše: Italijani nas mrzijo iz vsega srca, odmečejo nas kakor „divjaški narod“, ki da ni nič doprinesel k življenju trgovine in znanosti pravde; sramote nas kakor prezirane tujince, ki v Trstu nimajo nikake pravice in žive le pod pogojem, da se potope v italijanskem morju.... To vse vedo naši ljudje na vztočni obali Jadrana, ki dan na dan prejemaajo od sosedov pljuske, ki bole.

A kaj se dogaja, zakaj ne nastopajo oni, ki bi mogli se svojim glasom ukrotiti tržaške kramarje?! Na to naj nam odgovore oni naši trgovci, od katerih žive tržaški židovčiči! Povedo naj nam, kaj so storili, da bi si tržaški kričali zapomnili enkrat za vselej, da Trst živi od slovenskega zaledja, posebno od trgovine s slovenskim Balkanom!

„Obzor“ zaključuje: Pozivljamo naše trgovce in ves trgovski svet, naj odgovore Italijanom, da vprašajo tržaške kramarje, da-li sovražijo tako strastno tudi slovenski — denar, kakor mrze in proganjajo naš jezik?! Sedaj je čas, da povzdignemo svoj glas in da za ličemo Trstu odločno in možko: jezik za zobe in prste k sebi, vi kramarji!!

Razpis nagrade za mešan zbor. Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku slavi letošnje leto svojo 25-letnico in priredi dne 8. septembra t. l. veliko narodno slavnost na Proseku pri Trstu. Za to priliko rabi društvo krepak, mogočen mešan zbor, s poljubnim, če možno domorodnim besedilom. Bil naj bi to zbor v treh stavkih.

V ta namen razpisuje nagrado 50 K. Skladbe, mešani zbori, naj se pošljejo nepreklčno do 10. julija 1912 na naslov pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku pri Trstu, katero izroči nato skladbe posebnih iz odličnih slovenskih glasbenikov sestavljeni juriji. Skladbe naj bodo v posebnem kuvertu s posvetilom, ime skladateljevo pa v drugi kuverti z enakim posvetilom. Nagrajena skladba ostane last „Hajdriha“, nenagrajene pa se vrnejo.

V nadi, da se gg. slovenski skladatelji odzovejo sicer skromnemu razpisu beležila za odbor pevškega društva „Hajdrih“ na Proseku.

A. Gorjup m. p. F. Kenda, m. p.
t. č. predsednik. t. č. tajnik.

Kaj bode v petek ob 8. in pol zvečer v slov. šoli na Acquedottu?

Avstrijska bojna ladja „Vesta“ je dospela včeraj dopoldne ob poli 10 iz Pule v Trst in je takoj odplula pred čistilnico petroleja pri Sv. Soboti, kjer je nakrcala nafte za bojno mornarico. Zvečer je odplula zopet v Pulo.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ štev. 3. vsebuje: Laško-turška vojna (zasedenje otoka Rodus); spovednik našega cesarja škof dr. L. Mayer umrl; nadvojvoda Friderik in spremstvo v Ljubljani; nogometna tekma Ljubljana-Celovec; nenavadna smrt danskega kralja (3 slike); slov. izobr. in podp. društvo v Opatiji; deset bratov; blagoslavljanje parne brizgalne v Žirih itd. „Slovenski Ilustrovani Tednik“ je jako zanimiv in bi ga naj vsakdo čital. Naročite si ga!

Tržaška mala kronika.

Trst, 4. junija.

Ček za 91.645 K. — Poročali smo že včeraj, kako je borzni posredovalec Jakob Hirsch prišel ob 4 popoldne po nalogu zlatarja Leopolda Janessicha v kreditno banko s čekom, glasečim se na 91.645/05 italijanskih lir. Ček je izdala „B. nca d' Italia“ na ime profesorja Lauro v Neapolju in žiriral je ček omenjeni zlatar Janessich. Ček je bil izplačljiv „a vista“. Hirsch je prišel v vežo kreditne banke in mu je bila iztrgana iz rok listnica z dragocenim čekom vred.

Poleg tega je bilo v listnici še 60 K. To svoto si je lopov pridržal, o čemu pa se je prepiral, da ga ni mogoče spraviti v denar, in zato ga je zavl v časniški papir in ga vrgel v poštni nabiralnik na glavni pošti, kjer so ga našli danes zjutraj in ga izročili lastniku.

Zaradi tatvine. V bližini južnega kolodvora je bil včeraj aretiran 20-letni Tržan Amadeo Longarelli, stanujoč v ulici Majolica št. 3, ker so našli v vreči, kjer je imel krmo za konje, na njegovem vozu kos blaga v vrednosti 30 do 40 K. Blago je ukradeno iz nekega zaboja, ki sta ga siloma odprla dva tatova, katerih eden je

ostal nepoznan, dočim so pa vjeli drugega, nekega Antona Sabbadinija, 32 let starega dnmara, rodom iz Benetke, stanujočega v ul. Nuova št. 20. Oškodovana je bila tverka Caro & Jellinek.

Koledar in vreme. — Danes: Bonifacij, Dobromil. — Jutri: Telovo. Milutin. Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 20.4 C°. — Vreme včeraj: Jasno. Vremenska napoved za Primorsko: Neizpremenjeno, Lokalni vetrovi.

Porotno sodišče.

Za pravice slovensčine.

Včerajšnja porotna razprava je bila velezanimiva, dasiravno v resnici pravzaprav ni niti prišlo do razprave, temveč edino le do par ostrih spopadov zastopnikov obeh strank in do prav tako resnih in odločnih predsednikovih izrekov na naslov tožiteljevega zastopnika. Bila je to namreč prva tiskovna pravda pred tržaškim porotnim sodiščem v letošnjem zasedanju in zato tem pomembnejša, ker je bil obtožen odgovorni urednik slovenskega lista, „Jugoslovanskega Železničarja“, po tožitelju, ki je sicer tudi slovenskega pokolenja, pa se je v zvezi temu zatekel k italijanstvu, podavši svojemu zastopniku pooblastilo, da na njegov račun rešuje takolimenovano „italijanstvo“ tržaškega porotnega sodišča. Da je ob takih razmerah prišlo do hudega boja proti pravkar priporjeni pravici, da naj slovenske obtožence sodijo možje, ki razumejo materinščino obtožence, je potemtakem umljivo pač samo ob sebi.

Predsedoval je dež. sod. svetnik dr. Steg, prisednika sta bila dež. sod. svet. Lazarič in sodnik dr. Abram, zapisnikar sodni avskultant dr. Klodič vitez Sabladski; tožitelj prozni mojster dr. železnice Josip Kudernatsch, zastopan po dr. Pangraziju; branitelj dr. Mandić.

Obtoženec: Ivan Presel, odgovorni urednik „Jugoslovanskega Železničarja“, obtožen

žaljenja časti potom tiska, povzročenega s tem, da je priobčil v 11. št. „Jugoslovanskega Železničarja“ dne 5. julija 1911 pod „Iz centrale“ in sicer pod naslovom „Vprašanje c. kr. ravnateljstva dr. železnice v Trstu“ članek, ki občutno žali prožnega mojstra Josipa Kudernatscha v Kanfanaru.

Obtožnica navaja, da se je v omenjenem članku očitalo tožitelju, da šikanira podrejeno osebje in preganja druge železničarje, da jih blati pri ravnateljstvu z anonimnimi denunciacijami, da hujška železniško osebje in privatne stranke proti železničarjem, ki so tako vzvišeni nad njim, da si ne bi hoteli ob njega niti svojih čevljev obrisati, da v Kanfanaru intimno občuje z najhujšimi, priznanimi iredentisti in se da od njih izrabljati kot orodje pri napadih na železničarje, da s temi iredentisti in s sodrgo, ki jo vodijo, demonstrira po Kanfanaru izžvižgajoč in izlivač mirne ljudi, da je močno vdan pjančevanju, da ne vrši redno svoje službe, da so značajni železničarji v Kanfanaru izpostavljeni njegovim šikanam, sirovostim, njegovemu hujškanju in njegovim podlim, anonimnim ovadbam, da že dve leti vodi vse intrige, da bi se ga njegovi neposredni predstojniki radi iznebili. — Članek zaključuje z besedami: „Znano je, da so v Kanfanaru že od nekdaj zelo vroča tla in da so že marsikoga oparila. Kako dolgo še naj Kudernatsch s svojo neznačajnostjo in podivjanostjo razvema že tako veliko razburjenje?“

Porotniki.

Izrebrani so bili, ko je tožitelj zastopnik odklonil 9 Slovencev, branitelj pa 9 Italijanov, ki ne znajo slovenski, sledeči porotniki: Brainovich Ermanno, Cambon Ugo, Camerino Giacomo, Hillebrand Emilio, Jungel Antonio, Mosetig Adolfo, Nemec Fran, Slavčič Stefan Ignac, Sosti Josip, Stranj Jakob in Zgur Leopold, torej 6 Slovencev in 6 Italijanov, kar se je konstatiralo s tem, da je na slovenski braniteljev predlog vprašal predsednik porotnike, koliko jih je, ki ne razumejo slovenski, nakar se jih je oglašilo šest.

Na braniteljevo zahtevo se je to konstatiralo tudi izrecno v zapisniku.

Pri prisegi so trije porotniki prisegli po slovensko, ostali pa po italijansko.

Tožitelj zastopnik je, govoreč vedno italijanski, zahteval nato, da predsednik vpraša porotnike, ali znajo vsi italijanski?

Branitelj dr. Mandić se je odločno protivil temu predlogu, češ, da je to popolnoma nepotrebno, ko je obtoženec Slovenec in se mora potemtakem vršiti razprava v slovenskem jeziku, v jeziku obtoženčevem, ki je izjavil, da se hoče zagovarjati v svojem materinem jeziku.

Predsednik je nato ipak vprašal porotnike in so potrdili vsi, da razumejo italijanski.

Pripominjamo, da tožitelj zastopnik govori vedno italijanski, branitelj vedno slovenski je predsednik pa oboje.

Delegacija drugega sodišča.

Branitelj se je nato priglasi za predlog in je predlagal, naj se z ozirom nato, da je obtoženec Slovenec in ima kot tak pravico uporabe slovenskega jezika pred sodiščem, da je inkriminirani članek izšel v slovenskem jeziku v slovenskem listu „Jugoslovanskem Železničarju“, da pa porotniki ne raz-

zumejo vsi slovenskega jezika, delegira drugo sodišče, ali v Ljubljani ali v Novem mestu. Sodni dvor naj z ozirom na ta predlog prekine razpravo, ker je za rešitev stvari treba predložiti spise najvišjemu sodišču na Dunaju.

Predlog je popolnoma utemeljen tudi v zakonu. Neglede na to namreč, da obtoženec ne zna italijanski in da ga, če bi tudi znal, nihče ne more siliti, da bi se odrekel svoji državljanski pravici, da sme govoriti pred sodiščem v svojem materinem jeziku, je predlog za delegacijo drugega sodišča popolnoma opravičen iz razlogov procesne oportunitete, ko vendar ni mogoče, da bi res vestno mogli soditi obtoženca porotniki, če ne razumejo ne obtoženca ne priča, kar je nujno potrebno za natančno spoznanje miljeja cele pravde. Predlog potemtakem popolnoma odgovarja določbi § 63 k. p. r.

Da se predlaga delegacija drugega sodišča, ni kriv današnji obtoženec. Reklo bi se moralo, da bi se bila delegacija predlagala lahko že prej, toda obtoženec ni storil tega, ker ni mogel vedeti, da bo izrebrana taka porotniška klop, da ni to ravno po za- slugi nasprotnikovega zastopnika, ki je izključeval po vrsti tiste porotnike, ki znajo slovenski in italijanski.

Obtoženec se je sicer enkrat že obrnil na višje deželno sodišče v smislu § 63 k. p. r. za delegacijo drugega sodišča in tedaj je bil njegov predlog odklonjen, ker se še ni vedelo, kako bo sestavljena porotna klop. Ta odklonitev pa ne more sedaj prejudicirati zopetne odklonitve, ko so po dani vsi predpogoji za delegacijo. Sodni dvor naj torej sklene, da se razprava prekine, da more najvišje sodišče sklepati o predlogu za delegacijo drugega sodišča.

Tolmača hoče!

Tožitelj zastopnik dr. Pangrazi je bil svoj čas c. kr. sodnik, zna slovenski in je kot sodnik uradoval tudi slovenski. Ni še dolgo temu, kar smo čuli gospoda doktorja prav čedno govoriti z nekim svojim branjencem v slovenskem jeziku. „Boga zahvalite“, mu je dejal, „da je šlo tako!“ — a glejte: pri tej razpravi, ko je šlo za slovenskega obtoženca in ko je zastopal tožitelja, ki je rodom Slovan, pa ga je menda kar hipoma zapustil spomin in v tistem trenutku, ko je prestopil prag porotne dvorane, je pozabil vso svojo slovensčino! Komaj je izpregovoril dr. Mandić prvo slovo besede, že je klical dr. Pangrazi na pomoč tolmača. In prišel je res sodni avskultant Marković.

Po braniteljevem utemeljevanju predloga na delegacijo drugega sodišča je zahteval, naj tolmač prevede braniteljev govor in sicer kar „besedo za besedo“.

Odločno je ugovarjal tej zahtevi branitelj, poudarjajoč, da je slovensčina v Trstu deželni jezik in da potemtakem nasprotuje ta zahteva določbi § 163 k. p. r., ki določa tolmača le za v deželi tuje jezike.

Tožitelj zastopnik je nato ponovno zahteval, naj tolmač prevede braniteljev govor.

Branitelj dr. Mandić: Ne protivim se temu, da bi se slovenske izjave ne prevajale v italijanščino, toda prevaja naj gospod predsednik. Odločno pa se protivim prevajanju po tolmaču.

Predsednik je dal nato nalog tolmaču, naj prevaja, a dr. Pangrazi je zopet zahteval „besedo za besedo“, nakar ga je predsednik ostro zavrnil, da je tolmač prevajal popolnoma dobro braniteljevo izjavo.

Tožitelj zastopnik je potem v precej razburjenem tonu trdil, da so dosedaj tudi slovenskim obtožencem sodili vestno in nepristransko italijanski porotniki in da je branitelj očital današnjim italijanskim porotnikom pristranost.

Branitelj dr. Mandić: To ni res! Protestiram proti taki insinuciji!

Ko je nato še predsednik kar najostreje zavrnil dr. Pangrazi in izjavil, da nikakor ne dopušča takih žalitev, je končno izjavil dr. Pangrazi, da je proti delegaciji.

Dr. Mandić je poudarjal nato, da obtoženčev zastopnik ni pač ničesar povedal k predlogu, temveč da je hotel napraviti le nekoliko „štimunge“. Porotna klop je v smislu § 344 k. p. r. nepravilno sestavljena, če porotniki ne razumejo obtoženca. Le čudno je, da obtoženčev zastopnik zahteva zase pravico, da bodi porotna klop sestavljena po njegovi želji, odreka pa to pravico obtožencu.

Ko je nato tožitelj zastopnik pritrdil, da je porotna klop res nepravilno sestavljena, češ, ker porotniki niso izbrani iz one starega magistratovega značila porotne liste, ki sploh ni poznalo skoraj nobenega Slovenca, se je sodni dvor umaknil v posvetovalnico, nakar je potem predsednik proglasil sklep, da se razprava prekine, da more najvišje sodišče rešiti predlog na delegacijo drugega sodišča.

Kakor je bilo opaziti, navzočemu tožitelju Kudernatschu, velikemu Italijanu iz Češkega, ta sklep ni bil nič kaj všeč.

Kaj je

Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter tisočev praktičnih zdravnikov tuje in domače priporočeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrasle; ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

= PORTO APOLLO =

Veliko kopališče prvega reda s hotelom, restavracijo in kavarno.

50 elegantno urejenih sob. — 50 udobnih kabin za kopanje.

IZOLA

Največji komfort. Zmerne cene Enrico Ravasini.

::: NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA V TRSTU :::

NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE

VLOGE

NA KNJIŽICE IN TEKOČI RAČUN OBREŠTUJE S POLNIMI

4 1/2 - 4 3/4 - 5%

PRODAJA SREČKE NA MALE MESEČNE OBROKE. — IZKAZE POŠILJA NA ZAHTEVO. POSOJA NA MENJICE IN VREDNOTE. — POSREDUJE ZAVAROVANJA VSEH VRST.

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40

(ex via Torrente).

Ob priliki birme

!! velikanski dohodi !! izgotovljenih oblek za dečke.

Obleke za odrasle vsake vrste in cene. Zaloga inozemskega in domačega blaga. Sprejemajo se naročila za obleke po meri.

Alla città di Trieste

Via Giosuè Carducci št. 40

(ex via Torrente).

Dr. Pečnik

(PETSCHNIGG)

Trst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 & 2—3 in specializist za kožne in — vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 — 1. —

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori št. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dobi vedno sveže pivo, prve vrste vino — teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Odprla se je nova pekarna

s prodajo sladčice, raznih vin in likerjev v botiljkah

v Trstu, ulica Raffineria 9.

Priporoča se udani voditelj

Serafin Siega.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrsno vino, črno in belo. Prvovrstno pivo.

Priporoča se za obilen obisk

JAKOB VOLPIN.

Martin Dovgan

Trst, ulica Giulia 86.

Priporoča cenj. občinstvu svojo na novo prevzeto in že 50 let obstoječo trgovino jestvin in kolonijalnega blaga.

Razpošilja po pošti dnevno pakete do pet kg naprej. — Blago vedno sveže in I. vrste. CENE ZMERNE.

Za birmo!

Najlepše in najeenejše darilo za birmo dobite edino v prodajalni manufakturnega blaga

Amelia Martinico

Trst, Nova ulica (via Nuova) 41.

Bogat izbor

izgotovljenih oblek za ženske in punčke, ženske vestalije, bluze in izbrano perilo. Vsprejemajo se naročila po meri. Zmerne cene.

Antonio Spanghero

dekorativni slikar

Naslednik tvrde DOMENICO DELISE.

DELAVNICA:

Trst, via Madonnina št. 7.

VELIKA ZALOGA. — Papir za tapetiranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIJALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

V Tržiču (Monfalcone) odda se hôte

v lepi legi sredi mesta, z gotovim dobrim letnim pridelkom, s 18 opremljenimi sobami, konjskim hlevom, s senčnatim dvoriščem v najem, ali toliko od litra, ali pa se prodaja pod ugodnimi pogoji.

Pojasnita daje lastnik Ivan Peric v Tržiču Via Trieste št. 117.

Kuham spravljene jedi z originalno pripravo

„WECK“

Priprave, s katerimi se ohranijo sveža vsa hranila.

100.000 kraten uspeh v družinah, hotelih, bolnišnicah, zavodih itd. itd.

Trgovina in industrija železa deln. društvo Greinitz, Trst.

Društvene vesti.

Slavnost razvitja zastave šentjakobške Čitalnice, ki se v nedeljo 2. t. m. ni mogla vršiti vsled slabega vremena, se bo vršila, kakor že javljeno, prihodnjo nedeljo dne 9. t. m. Upamo, da nam v očigled taki smoli ostanejo zvesta br. društva, ki so zadnjič nameravala sodelovati, upamo pa tudi, da se tem pridruži še mnogo drugih, ki zadnjič niso mogli sodelovati. Bratska društva! Upamo, da ne odrečete Čitalnici v teh velikih nezdah svoje podpore. Na svidenje dne 9. junija.

Telovadno društvo Sokol v Trstu.

Opozarjajoč brate, ki hočejo v letošnjem letu nastopati v kroju, na sklep, da se smejo udeleževati javnih nastopov v kroju le oni bratje, ki so izvežbani v redovnih vajah, naznanjamo, da se vrše vsako sredo od 8. do pol 9. zvečer redovne vaje za telovadce in netelovadce. Pridite v obilnem številu!

Za vaditeljski zbor:

Ambrožič, načelnik.

Veselični odsek Trg. izobr. društva prosi ono gospico, ki je pomotoma zamislila dežnik na zadnji plesni vaji, naj ga takoj prinese v društvene prostore, kjer dobi svojega.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu uljudno naznanja, da se je s 1. junijem t. l. preselilo v hišo Gartengasse 18.

Klub „Kulumbus“. Priredi v četrtek, dne 6. junija in v nedeljo 9. junija plesne vaje v Društveni gostilni na Vrdeli ulica dello Scoglio. Ples traja od 5. do 10. zvečer.

Odbor.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu. Kakor že javljeno, ima to društvo danes zvečer ob 8. uri svojo prvo pevsko vajo. Vabimo vse bivše gospice pevke in pevce, kakor tudi vse druge gospice in gospe, ki imajo veselje do lepega petja.

Zdravimo se Rojančani! Ne smemo zaostajati na tem polju za ostalo okolico. Danes zvečer naj se torej vsi, ki imajo veselje do petja, zglasijo ob gori označeni uri

v „Konsumnem društvu“ pri pevovodju g. E. Adamiču.

Poučni izlet „Učiteljskega društva“ se vrši v četrtek ob 8 zjutraj. Zbirališče ob 7.30 na obali Sanitá.

Slov. del. izobr. društvo priredi ženski sestanek. Predava gđ. Malči Hartman o temi: „Knjige in njih pomen“. Slov. služkinje, pridite v obilnem številu na ta sestanek, ki se vrši jutri ob 4 pop. v ulici Stadion 19. I. nadstropje.

Telovadno društvo „Sokol“ v Vrdeli. Opozarjam še enkrat brate člane, ki se dosedaj še niso udeležili redovnih vaj, da se bodo vršile danes, v sredo dne 5. t. m. ob 8.30 zv. redovne vaje v telovadnici „Sokola“.

Prosim torej vse brate, naj se jih udeležijo, ker drugače bom prisiljen prepovedati bratom, ki niso izvežbani v redovnih vajah, da bi pri javnih nastopih nosili kroj.

Upam, da je že vsak brat obveščen na sklep vaditeljskega zbora Trž. sok. župe, da smejo le tisu bratje nastopati javno v kroju, ki so dobro izvežbani v redovnih vajah. Zato prosim pridite vsi, ki imate kroj in hočete javno nastopati. danes k redovnim vajam. — Na zdar!

Jakob Perkavec, ml. načelnik.

Gospodarstvo.

Črnogorski denar. Finančno ministvo je odredilo, da carinski uradi, davkarje, pošte, ter blagajne drž. železnice v območju okrajnih glavarstev Kotor in Dubrovnik, ter enakih uradih v Zadru, Šibeniku, Splitu in Metkoviću in poštne uradi na Dunaju, v Pragi in v Trstu morajo sprejemati kot plačila črnogorski denar po 100 perperjev za 100 K, 20 perperjev za 20 K in 10 perperjev za 10 K.

Carinska unija med Srbijo in Bolgarijo. Vprašanje carinske unije med Srbijo in Bolgarijo, ki se je prvič tajno sklenila leta 1905, a se je morala na zahtevo Avstrije opustiti, je prišlo sedaj zopet na dnevni red. Pri kongresu srbsko-bolgarskega odbora se je sprožila misel glede gospodarskega zboljšanja med obema dr-

žavama. — Ta akcija pa od stran obeh vlad še ni bila oficijelno uvedena, da si je posebno srbska vlada temu naklonjena.

Novo delniško društvo. Ministrstvo notranjih zadev, v sporazumu s finančnim ministrom, je odobrilo pravila „Slovanske banke“, delniške družbe s sedežem v Ljubljani. Prošnje za koncesijo so vložili gospospode: dr. Karel Lukež, Fran Bassan in Josip Blečich.

Nar. del. organizacija.

Slovenski zidarji! Krajevna skupina zidarjev NDO v Trstu vas vabi na javen shod, si se vrši v petek, 7. junija t. l. ob 7 zvečer v veliki društveni dvorani v ulici Sv. Frančiška št. 2 v Trstu.

Pridite na ta shod vsi slovenski trž. in okoličanski zidarji, da povzdignete odločno svoj glas proti krivicam, ki se vam gode! Odbor krajeve skupine zidarjev NDO v Trstu.

Slovenski delavci! Člani NDO! Kakor smo že včeraj poročali, priredi skupina mestne plinarne NDO dne 23. t. m. veselico na vrtu kons. društva „Jadran“ pri Sv. Jakobu. Obračamo se tem potom do vas, da se na dan 23. junija spomnite sotrpilov, slovenskih delavcev v mestni plinarni, da posetite veselico in pokažete stem svojo solidarnost z njimi, da stojite na njihovi strani in jih podpirate v boju proti nasprotnikom slovenskega delavstva. Podpisani odbor upa, da storite napram tovarišem v mestni plinarni svojo delavsko dolžnost.

Odbor NDO.

Krajna skupina mestne plinarne NDO sklicuje za petek ob 6 zvečer izvanredni občni zbor v prostorih gostilne Kosič pri Sv. Jakobu. Dnevni red: Volitev novega odbora.

Krajna skupina zidarjev NDO. Danes ob 7. zvečer važna odborova seja v društvenih prostorih. Vsi zunanji odborniki in zaupniki so naprošeni, da se te seje udeležijo.

Osrednji odbor NDO. Danes ob 8 zvečer redna odborova seja.

Odborniki krajeve skupine tehn. zavoda „Sv. Andrej“. NDO so naprošeni, da se udeležijo važnega posvetovanja, ki bo

jutri ob 4. pop. v društvenih prostorih ul. Sv. Frančiška št. 2.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 st. beseda. Mestna tiskarna. Nade se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in kas. oddetka.

Perfektna šivilja se priporoča gospem na dom. — Prijazne ponudbe pošlati pod „Zanesljivost“ na upravo lista.

Kupim trgovino za raspošiljanje 5 kijo poštinih zavojev ali vstopim kot kompanjon. — Ponudbe pod šifro „Trgovina“ poštoležeče Trst glavna pošta. 1209

Meblovana soba z dvema posteljama se odda takoj. Carbola zg. - Poniziana št. 132, II. nad. na levo. 1208

Prodaja bombaževine, slik in dežnikov. Via Stadion št. 19, I. nadstropje. Iva K. l. n. 431

Gospodično večjo jezikov sprejme piarua ulica delle Acque št. 5. I. 1199

Moderne spalne sobe ter vsakovratno delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Rivedere 28. ogel Torquato Tasso. 558

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Pri zdravju - Alla Salute

GIOVANNI SAMBO

TRST - borzni trg št. 14 - TRST (zraven kavarne François)

Pod vodstvom GUSTAVA GÁLA.

Higijenski predmeti tucat po kron 2, 4, 6, 8, 10-16. Diskretne pošiljave na deželo, poštine prosto, če se pošlje denar naprej. Načelje: elastične nogavice in obveze za skrčene žile, pasovi, sušpenzorji, vzravnalci. Predmeti za bolnike. Vsakovratni predmeti iz gumijs, pete, rjuhe iz gumijs, pokrivala za kopeli, banje in posode, cevi iz gumijs, irigatori itd. itd. Nepremagljivi, pristni angleški povračniki. Konkurenčne cene. po meri. Konkurenčne cene.

:: Prva tovarna izgotovljenih oblek ::

RICHTER & GLASER

Lastna filijalka na Corsu 37, Trst

nasproti kavarne „Al Corso“

Najbogatejši izbor moških in deških oblek, kakor tudi konfekcij za gospe ::

Ker sva sama izdelovatelja, prodajamo lahko cenj. občinstvu svoje izdelke za najmanj

30% manj

kakor so navadne cene. — Da se prepričate, vas uljudno prosiva, da obiščete najino bogato zalogo, ne da bi bili tudi prisiljeni kupiti.

Z odličnim spoštovanjem

Filijalka Richter & Glaser, Trst

Corso šte. 37.

Govori se slo-
vsko.

Absolutna novost, Trpežnost, Največja eleganca